

GEGEVENS OVER DE VERSPREIDING VAN BUFONIDAE EN RANIDAE IN NOORD- EN MIDDEN-LIMBURG

door
PIET VAN DEN MUNCKHOF

Parkweg 50
6511 BH Nijmegen

Het is zo langzamerhand wel bekend, dat het niet goed gaat met de Nederlandse amfibieën. Steeds meer mensen gaan zich gelukkig in zetten voor het behoud van deze interessante dieren. In Limburg streeft o.a. de Herpetologische Studiegroep van het Natuurhistorisch Genootschap naar bescherming van de inheemse herpetofauna.

Alvorens maatregelen te kunnen nemen ter bescherming van voor amfibieën belangrijke biotopen

is het noodzakelijk eerst grondig te onderzoeken waar en in welke aantallen die amfibieën nog voorkomen. Helaas is in Limburg - met name van het noordelijk deel van de provincie - nog zeer weinig bekend over het voorkomen van amfibieën. Zo noemt VAN DE BUND (1964) de Bruine kikker (*Rana temporaria*) niet voor de gemeenten Belfeld, Bergen, Helden, Horst, Maasbree, Meerlo-Wanssum, Neer

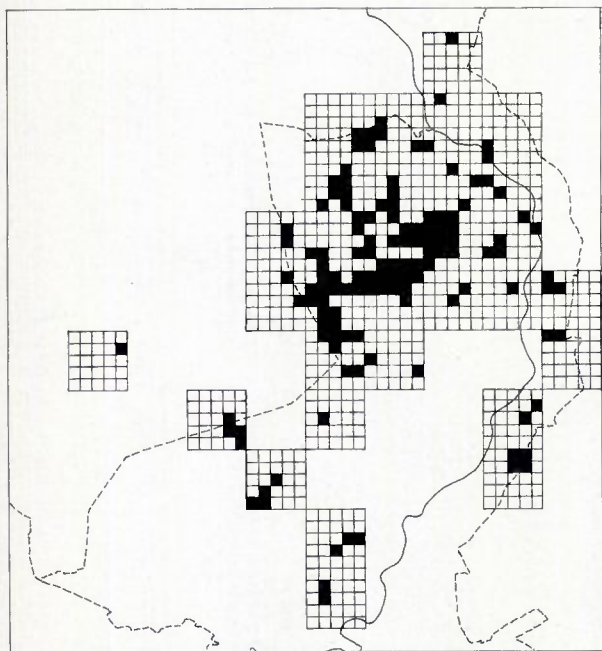

Fig. 1.:
De verspreiding van het *Rana esculenta* kompleks (Groene kik-
ker).

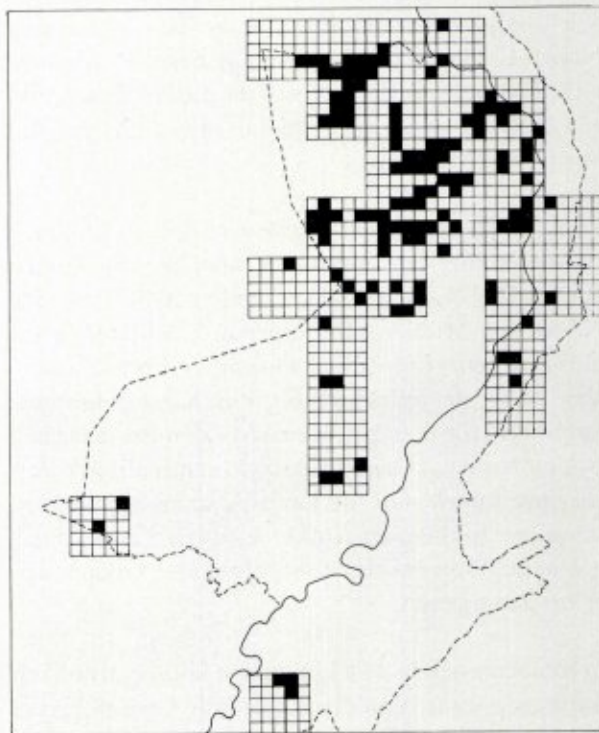

Fig. 2.:
De verspreiding van *Rana temporaria* (Bruine kikker).

Fig. 3.:

Bruine kikker, Weverslose Broek, Loobeekdal (gem. Venray).
Foto Martien van den Munckhof.

en Weert, terwijl ik deze kikker in al deze gemeenten heb aangetroffen. Ook nu is er van met name Noord-Limburg nog erg weinig bekend (ANONYMUS, 1980). De bedoeling van dit artikel is dan ook, een deel van de "witte vlekken" in noordelijk Limburg weg te werken.

Rond 1970 ben ik in Noord- en Midden-Limburg begonnen met een onderzoek naar het voorkomen van amfibieën. In 38 uurhokken (circa 40% van alle Noord- en Midden-Limburgse hokken) trof ik tot dusverre één of meerdere soorten amfibieën aan. Van de tot de geslachten *Bufo* en *Rana* behorende amfibieën, die ik in Noord- en Midden-Limburg heb waargenomen, zijn in dit artikel verspreidingskaartjes opgenomen. Op die kaartjes staan alle uur- en kilometerhokken, waarin ik de soorten aantrof, ingetekend. Ook enkele Noordbrabantse hokken zijn er op aangegeven.

In totaal nam ik in 211 Limburgse kilometerhokken amfibieën waar. Van dit aantal is de Groene kikker (*Rana esculenta* kompleks) van 62% bekend, de Bruine kikker van 57% de Gewone pad (*Bufo bufo*) van 31%, de Heikikker (*Rana arvalis*) van 7% en de

Rugstreeppad (*Bufo calamita*) van 4%. Bij de (zeer) algemene soorten is het opvallend, dat ze in bepaalde, vrij goed doorzochte (groepen van) kilometerhokken niet werden waargenomen. Zo is mij nog geen enkele waarneming van een Gewone Pad bekend van grote delen van de gemeente Venray. De meeste witte hokken duiden echter niet op het ter plaatse ontbreken van de betreffende soort, maar op het feit, dat veel van deze hokken nog niet onderzocht werden. Eveneens opvallend is, dat sommige amfibieën in bepaalde streken in haast ieder kilometerhok werden aangetroffen. De Bruine kikker is mij bijvoorbeeld van niet minder dan 22 aaneengesloten hokken in het stroomgebied van de Loobeek (gemeente Venray) bekend!

Ongetwijfeld zullen de waargenomen amfibieën in verschillende kilometerhokken, welke op de kaartjes staan aangegeven, nu niet meer voorkomen; ze geven alleen een (helaas nog onvolledig) beeld van de verspreiding van de soorten over een periode van ongeveer 10 jaar.

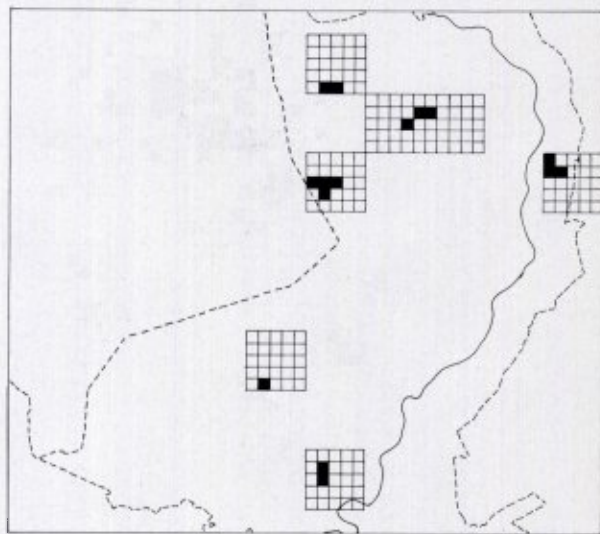

Fig. 4.:

De verspreiding van *Rana arvalis* (Heikikker).

Fig. 5.:
Heikikker. Vossenheuvel, Mariapeel (gem. Horst).
Foto: Martien van den Munckhof.

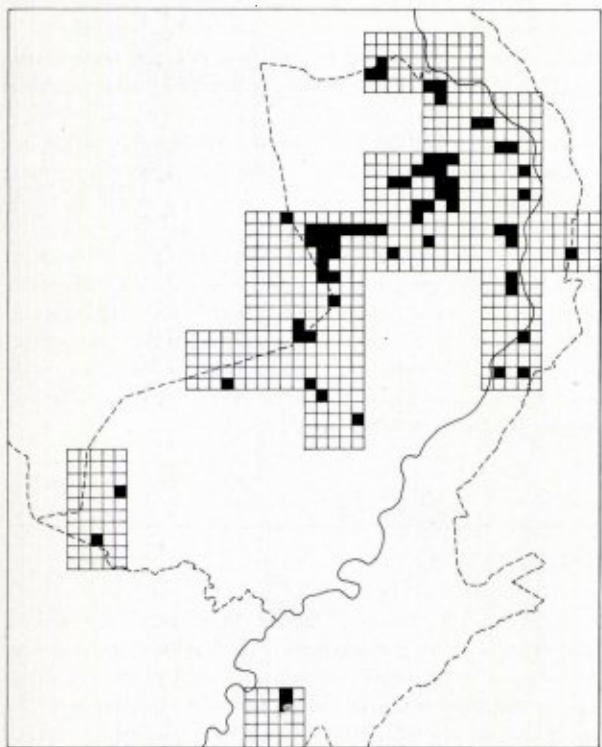

Fig. 6.:
De verspreiding van *Bufo bufo* (Gewone pad).

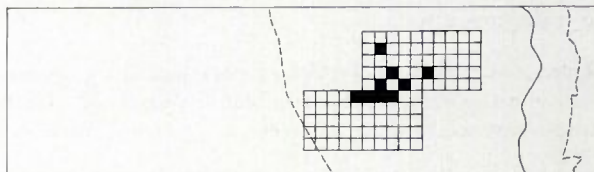

Fig. 7.:
De verspreiding van *Bufo calamita* (Rugstreeppad).

Om (vrijwel) volledige verspreidingskaartjes op te kunnen stellen, is de medewerking van een zo groot mogelijk aantal waarnemers noodzakelijk. Daarom wil ik iedereen, die in Limburg waarnemingen van amfibieën (heeft) verricht, aanraden deze door te geven aan de Herpetologische Studiegroep van het Natuurhistorisch Genootschap (Skr.: A. Broen, Marijkestraat 8, 6067 GW Linne, tel. 04746 - 4029). Bij deze studiegroep zijn speciale waarnemingskaarten verkrijgbaar. Tot slot van dit artikel wil ik het Staatsbosbeheer, de Stichting Het Limburgs Landschap en Waterschap Noord-Limburg bedanken voor de door hen verstrekte vergunningen, die het mij mogelijk maakten de verspreidingsgegevens te verzamelen.

Literatuur

ANONYMUS, 1980. De Herpetologische Studiegroep. Natuurhistorisch Maandblad 69 (8), blz. 151-152.

BUND C. VAN DE 1964. Vierde Herpetogeografisch Verslag. De verspreiding van de reptielen en amfibieën in Nederland. Nederlandse Vereniging voor Herpetologie en Terrariumkunde "Lacerta".

Summary

The results are given of ten years of investigation (1970-1980) of the occurrence and distribution of Bufonidae and Ranidae (Amphibia, Anura) in the northern and middle part of the Dutch province of Limburg.